

T.C.
TÜRKİYE İSTATİSTİK KURUMU BAŞKANLIĞI

KAMUOYU DUYURUSU

Tarih: 13.03.2025

Bazı Basın Yayın Organlarında Yer Alan Asılsız İddialar

Bazı basın yayın organlarında ve sosyal medya hesaplarında yer alan haber ve paylaşımlarda farklı siyasi partilerde görev yapmış olan eski TÜİK Başkanı Birol Aydemir'in siyasi saikle ve bilinçli bir şekilde algı oluşturma gayretiyle yaptığı açıklamaların yer alması üzerine aşağıdaki bilgilendirmenin yapılmasına ihtiyaç duyulmuştur:

İstanbul Ticaret Odası'nın (İTO) İstanbul için açıklamış olduğu Ücretliler Geçinme İndeksi ile TÜFE kıyaslaması yapılarak TÜİK'in son 3 yılda enflasyonu yüzde 31 oranında düşük gösterdiği şeklinde bilimsellikten uzak, gerçeklerle uyuşmayan mesnetsiz iddiaların yer aldığı görülmüştür.

TÜİK tarafından hazırlanıp yayımlanan TÜFE ile İTO "Ücretliler Geçinme İndeksi (1995=100)" baz yılları, madde tanım ve çeşitliliği, sınıflama türü, ağırlık yapısı, coğrafi kapsam, hesaplama yöntemleri, hitap ettikleri gelir grupları itibarıyla farklılık göstermekte olduğundan bu iki endeksin karşılaştırılması anlamlı sonuçlar üretmemektedir. ***Bu nedenledir ki İTO, endeksinin baz yılı ve metodolojisinde değişikliğe giderek 2025 yılı itibarıyla İstanbul Tüketici Fiyat Endeksi ismiyle yeni bir endeks yayımlamaya başlamıştır.***

Ayrıca iddialar arasında Kurum Başkanımızın görev süresi ve Bölge Müdürlerimize ait atamalara ilişkin tamamen manipülasyon amacı taşıyan asılsız ifadeler de yer almaktadır.

TÜİK Başkanı da diğer benzeri atamalar gibi Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi ile belirli bir süre için atanmaktadır. Bu durum yalnızca TÜİK Başkanlığına mahsus değildir.

Bölge Müdürlerimiz ile ilgili bahse konu olan görev değişiklikleri ise 2020 yılında yapılmış olup, bazı Bölge Müdürlerimiz merkezde görevlendirilirken bazı bölge Müdürlerimiz başka Bölge Müdürlüklerine Bölge Müdürü olarak görevlendirilmiştir. Yapılan görev değişikliklerinin iddia edildiği gibi enflasyon hesaplaması ile bir ilgisi olmayıp rutin görevlendirmelerdir.

TÜİK, web kazıma yöntemini yaklaşık 4 yıldır TÜBİTAK işbirliğiyle geliştirilmiş olan ve tamamen otomatik çalışan bir sistem aracılığıyla yürütmektedir. Bu sistem, herhangi bir kişinin veya bölge müdürlüklerinin manuel olarak fiyat girmesine kesinlikle izin vermemektedir. Web kazıma işlemi, önceden belirlenmiş web sitelerinden, önceden belirlenmiş ürünlerin fiyatlarını otomatik olarak ve günlük periyotlarla toplamaktadır.

Sistemde izlenecek ürünler, her yılın aralık ayında kapsamlı analizlerle belirlenmekte ve yıl boyunca değişiklik yapılmadan sabit tutulmaktadır. Dolayısıyla yıl içinde en ucuz ürünü bulup kullanmak veya bölgelerdeki müdürlüklere bunu bildirerek kullanmalarını sağlamak gibi bir uygulama tamamen asılsızdır.

Ayrıca web kazıma yöntemi ile elde edilen verilerin toplam TÜFE fiyat verileri içindeki payı sadece yaklaşık %5 düzeyindedir. Yani enflasyon hesaplamasında internet verileri yalnızca sınırlı bir ağırlığa sahiptir. TÜİK, fiyat verilerini çok daha geniş kapsamlı olarak sahadan, barkod verilerinden ve çok farklı kaynaklardan toplamaktadır.

İddia edildiğinin aksine, TÜİK web kazıma verilerini merkezî olarak, otomatik ve günlük olarak elde etmekte; bu verileri hiçbir şekilde manuel girişe açmamakta, bölge müdürlüklerine bu yönde talimat vermemekte ve yıl boyunca aynı ürünleri sabit web sitelerinden düzenli aralıklarla takip ederek, uluslararası standartlara uygun olarak değerlendirmektedir. Bu nedenle söz konusu iddiaların gerçekte hiçbir ilgisi bulunmamaktadır.

Bu çerçevede, TÜİK Tüketici Fiyat Endeksini (TÜFE) herhangi bir kişi, makam ya da kurumun talep, talimat veya tahminine göre değil, alandan derlediği verilerden sahip olduğu bilimsel ve teknik özerklik ile bağımsız olarak hesaplamaktadır.

Konu ile ilgili tüm yasal haklarımızı kullanacağımızı kamuoyunun bilgisine sunarız.